

Emlak Vergisinin Yetkili Belediyeye Ödenmesi Gerektiği, Yanlış Belediyeye Yatırılan Emlak Vergisinin Geri Alınması

T.C.

DANIŞTAY

9. Daire

Esas: 1997/3722

Karar: 1998/2442

Tarih: 10.06.1998

ÖZET: Emlak vergisi yetkili belediyeye ödenmesi gerekir. Öte yandan yanlış belediyeye ödenen vergi 213 s. yasa hükümleri uyarınca zaman aşımı süresi olan 5 yıl içerisinde geri alınabilir.

(1319 sayılı EVK. m. 11) (6183 sayılı AATUHK. m. 55, 58) (213 sayılı VUK. m. 124)

KARAR METNİ:

Temyiz İsteminde Bulunan : ... Belediye Başkanlığı

Vekili: Av. ...

Karşı Taraf : ... Elyaf ve İplik San. ve Tic. A.Ş.

İstemin Özeti: Yükümlü şirkete ilişkin fabrika bina ve arsalarına ait 1995 yılı emlak vergisi borcunun ödenmediğinden bahisle düzenlenip tebliğ edilen ödeme emrinin iptali

istemiyle açılan davayı; dosyanın incelenmesinden daha önce... Belediyesinin sınırları içerisinde bulunan... mevkiinde mevcut fabrikaya ilişkin bina ve arsalarla ilgili emlak vergisinin... Belediyesine ödendiği, ancak Taşköprü Belediyesinin kurulması sebebiyle söz konusu bina ve arsaların... Belediyesinin sınırlarından çıkarılarak Bayındırlık ve İskân Bakanlığının 9.8.1994 gün ve 1094-14019 s. kararı ile yeni kurulan... Belediyesinin sınırlarına alındığının, verginin yeni kurulan belediyeye ödendiğinin anlaşıldığı Emlak Vergisi Yasasının 11. maddesi gereğince yetkili belediyenin... Belediyesi olarak belirlendiği görüldüğünden, ödenen verginin bir kere de... Belediyesine ödenmesi icabetliğinden hareketle düzenlenen ödeme emrinde 6183 s. Yasanın 55 ve 58. maddeleri hükümlerine uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle kabul ederek ödeme emrini iptal eden İstanbul 3. Vergi Mahkemesinin 14.11.1996 gün ve 1996/2232 s. kararının; Bayındırlık ve İskân Bakanlığının 9.8.1994 gün ve 1094-14019 s. kararının iptali istemiyle İstanbul 1. İdare Mahkemesinde açılan davada mahkemece önce yürütmenin durdurulmasına sonra da iptal edilmesine karar verildiği, idare mahkemesince verilen karar vergi mahkemesine ibraz edilmesine rağmen mahkemece dikkate alınmadığı, bu halde ve ... Köylerinin... Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde olduğunun kabulü ile uyuşmazlık konusu verginin de kendilerine ödenmesi gerektiği ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Savunma verilmemiştir.

Savcı İşin Esen'in Düşüncesi: Yükümlü şirkete ilişkin fabrika bina ve arsaları... Belediyesinin sınırları içerisinde iken Bayındırlık ve İskân Bakanlığının 9.8.1994 tarih ve 1094/14109 s. kararı ile bu belediyenin sınırlarından çıkarılarak yeni kurulan... Belediyesi sınırlarına alındığı ve Taşköprü Belediyesinin çağrısı üzerine emlak ve çevre temizlik vergilerinin yeni kurulan bu belediyeye ödendiği ancak söz konusu vergilerin tahsili amacı ile bu defa... Belediyesince ödeme emri düzenlendiği dosyanın incelenmesinden anlaşılmaktadır.

1319 s. Emlak Vergisi Kanunu'nun 11'nci maddesinde bina vergisinin ilgili belediye tarafından tarh ve tahakkuk ettirileceği hükme bağlanmış olduğundan ilgili belediyenin hangisi olduğunun tayin ve tespiti gerekir.

.... .. ve ... köylerinin... Belediyesi mücavir alanı sınırlarından çıkarılarak... Belediyesi mücavir alanı içerisine alınmasına ait 9.8.1994 tarihli 1094/14019 s. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı işleminin iptali istemi ile açılan davada İstanbul 1'nci İdare Mahkemesinin 24.10.1996 tarih ve E:1995/70, K:1996/1359 s. kararı ile işlemin iptal edilmesine karar verilmiş davalı idarece vaki temyiz istemi Danıştay 6'ncı Dairesince incelenerek 8.1.1998 tarih E:1997/695, K:1998/32 s. kararla temyiz isteminin reddi ile temyiz konusu

mahkeme kararının onanmasına karar verilmiştir.

Bu halde 1319 s. Emlak Vergisi Kanunu'nun 11"inci maddesinde sözü edilen "ilgili belediye" ... Belediyesi olduğundan söz konusu vergilerin de bu belediyeye ödenmesi gerekmektedir.

Açıklanan sebeple temyiz isteminin kabulü ile temyiz konusu kararın bozulması gerekeceği düşünülmüştür.

Tetkik Hakimi Özlem Erdem Karahanoğulları'nın Düşüncesi : Olayda davacı şirketin, 1995 yılına kadarki vergilerini Yalova Belediyesine ödediği, 9.8.1994 gün ve 1094-14019 s. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı kararıyla davacı şirkete ilişkin taşınmazların da bulunduğu ve... Köylerinin yeni kurulan...

Belediyesi mücavir alan sınırları içine alınması üzerine, ... Belediye Başkanlığı 16.11.1994 ve 14.12.1994 günlü yazılarıyla bundan sonraki vergi borçlarının kendilerine ödenmesi icabetliğini davacı şirkete bildirdiği, bu hususun... Defterdarlığının 17.12.1994 günlü yazısı ile teyit edildiği ve davacı şirket tarafından da 1995 yılı vergilerinin 28.7.1995 gününde... Belediyesine ödendiği, ancak Bayındırlık ve İskân Bakanlığının anılan kararının iptali istemiyle açılan davada İstanbul 1. İdare Mahkemesince önce 25.10.1995 gününde yürütmenin durdurulmasına, sonra da 24.10.1996 günlü karar ile işlemin iptal edilmesine karar verildiği, idare mahkemesince verilen karara dayanarak... Belediyesince 1995 yılına ait vergilerin kendilerine ödenmesi amacıyla ödeme emri düzenlendiği, bu ödeme emrine karşı açılan davanın vergi mahkemesince 14.11.1996 gününde kabul edilerek ödeme emrinin iptal edildiği anlaşılmıştır.

Belediyeler farklı hazinelere sahiptir, yasal ödeme yerinden farklı belediyeye yapılan ödemenin, yükümlüyü alacaklı asıl belediyeye olan mükellefiyetinden kurtarması mümkün değildir. Ancak, dava konusu olayda, davacı şirketin... Belediyesine yaptığı ödemenin vergi borcunun ifası anlamına gelip gelmediği idari işlemlerin niteliği ve iptal kararlarının sonuçları bakımından değerlendirilmelidir.

İdari kararlar, ilgililerin rıza ve muvafakatim gerektirmeden idarenin tek yanlı iradesiyle ilgililerin hukuki durumları üzerinde etki yapan icrai işlemlerdir ve idari yargıda hakkında yürütmenin durdurulması veya iptal kararı verilmediği sürece hukuka uygunluk karinesinden yararlanırlar. Davacı şirket uyuşmazlık konusu vergiyi... Belediyesine ödediğinde, bu ödemenin dayanağı olan Bayındırlık ve İskân Bakanlığı işlemi hakkında verilmiş yürütmenin durdurulması veya iptal kararı bulunmamaktadır. Aksine hem... Belediye Başkanlığının hem de... Defterdarlığının yazıları bulunmaktadır. Bu halde davacının doğru belediyeye ödeme yaptığı kabul edilebilir. Ancak iptal kararları, geçmişe

etkili kararlardır ve yapılan işlemi yapıldığı tarihten itibaren ortadan kaldırır. İstanbul 1. İdare Mahkemesince verilen iptal kararıyla Bayındırlık ve İskân Bakanlığı kararı hiç alınmamış sayılacak. ... Belediyesinin hiçbir zaman uyuşmazlık konusu taşınmaza ait vergileri toplama yetkisi olmadığı. ... Belediyesinin 1995 yılında da bu vergileri toplama yetkisine sahip olduğu kabul edilecektir.

Bununla birlikte, söz konusu iptal kararını uygulama yükümlülüğü esas olarak idarededir. Bu sebeple... Belediyesi, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı kararının iptal edilmesine dayanarak... Belediyesine ödenmiş olan 1995 yılı vergilerini bu belediyeden almak için gerekli yollara başvurmalıdır. İstanbul 1. İdare Mahkemesinin iptal kararını uygulamakta asıl sorumlu olan idarenin bu yükümlülüğünü yerine getirmeyip, 1995 yılında ödenen vergilerin bir kere de kendi belediyesine ödenmesi için ödeme emri düzenlemesi ve mükellefi çifte ödemede bulunup... Belediyesinden ödedikleri vergileri geri almaya mecbur bırakması idarenin hukuka bağlılığı kuralına aykırıdır.

Öte yandan, temel işlem (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı kararı) sonuç işlem (vergilerin... Belediyesine ödenmesi) ilişkisinde temel işlemin iptali, sonuç işlemin de kendiliğinden ortadan kalkması sonucunu doğurmaz. Temel işlemin iptaliyle hukuka aykırı hale gelen sonuç işlemin etkilerinin, iptal davası yoluna gitmeye gerek kalmadan, giderilmesi hukuka bağlı idarenin yükümlülüğüdür. İdarenin bu yükümlülüğünü yerine getirmeden davacı şirkete ödenmiş vergi için ödeme emri göndermesi hukuka aykırıdır.

Tüm bu hususlar dikkate alındığında vergi mahkemesi kararında bir isabetsizlik görülmediğinden temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüşüldü:

Uyuşmazlık, yükümlü şirkete ilişkin fabrika bina ve arsalarına ait 1995 yılı emlak vergisi borcunun ödenmediğinden bahisle düzenlenip tebliğ edilen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davayı kabul eden vergi mahkemesi kararının bozulması istemine ait bulunmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, yükümlü şirkete ilişkin fabrika bina ve arsalarının da bulunduğu ve ... Belediyesi mücavir alan sınırlarına dahil olan ve... Köylerinin 9.8.1994 gün ve 1994-14019 s. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı işlemi ile yeni kurulan... Belediyesi mücavir alan sınırları içine alındığı. ... Belediye Başkanlığı 16.11.1994 ve 14.12.1994 günlü yazılarıyla bundan sonraki vergi borçlarının kendilerine ödenmesini yükümlü şirkete bildirdiği, bunun üzerine yükümlü şirketin 1995 yılı emlak vergisini...

Belediyesine ödediği. ...Belediyesince Bayındırlık ve İskân Bakanlığı işleminin iptali istemiyle İstanbul 1. İdare Mahkemesinde dava açıldığı ve taşınmazların kendi mücavir alanında olduğu ileri sürölerek uyuşmazlık konusu vergiler için ödeme emri düzenlendiği, vergi mahkemesince de... Belediyeşine ödenen verginin bir kere de... Belediyeşine ödenmesi icabetliğinden hareketle düzenlenen ödeme emrinde 6183 s. Yasanın 55 ve 58. maddeleri hükümlerine uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava kabul edilerek ödeme emrinin iptal edilmesine karar verildiği anlaşılmıştır.

1319 s. Emlak Vergisi Yasasının 11. maddesinin 3239 s. Kanunla değişik 1. fıkrasında bina vergisinin ilgili belediye tarafından mükellefin beyanı üzerine senelik olarak tarh ve tahakkuk ettirileceği hükme bağlanmıştır.

Bu hükme göre emlak vergisinin yetkili belediyeye ödenmesi gerekeceđinden hangi belediyenin ilgili belediye olduğunun tayini hususunun tespiti önem kazanmaktadır.

Belediye Başkanlığının temyiz dilekçesi eklerinden 9.8.1994 gün ve 1994-14019 s. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı işleminin iptali istemiyle açılan davada İstanbul 1. İdare Mahkemesince önce 25.10.1995 günlü karar ile yürütmenin durdurulmasına, ardından da 24.10.1996 gün ve E:1995/70,K:1996/1359 s. karar ile işlemin iptal edilmesine karar verildiği görölmekte olup bu kararın Danıştay 6. Dairesinin 8.1.1998 gün ve E:1997/695, K:1998/32 s. kararı ile onandığı belirlenmiştir.

Bu halde yükümlü şirkete ilişkin olan taşınmazlar, idare mahkemesinin iptal hükmü uyarınca vergilerin tarh döneminde... Belediyeşinin mücavir alanı içerisinde bulunduğundan ve ayrı bir tüzelkişiliği olan... Belediyeşine yapılan ödemeler davalı belediyeye ödeme anlamına gelmeyeceğinden ödeme emrinin onanması gerekirken dava kabul edilerek terkin edilmesinde kanuni isabet görölmemiştir.

Öte yandan, yükümlünün... Belediyeşine yanlışlıkla ödediği vergileri, 213 s. Vergi Usul Yasasının 124 ve müteakip maddelerinde yer alan "düzeltme ve şikâyet" müessesesi yoluyla zaman aşımı süresi olan 5 yıl içerisinde geri olması olanağı da bulunmaktadır.

Açıklanan sebeplerle temyiz isteminin kabulü ile İstanbul 3. Vergi Mahkemesinin 14.11.1996 gün ve 1996/2232 s. kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan mahkemeye gönderilmesine 10.6.1998 gününde oybirliği ile karar verildi.

Kaynak: DKD. Sayı 99 s: 429

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres:

Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA